

זמני שבת	כניסת השבת	מוצ"ש
17:36	16:21	ירושלים
17:37	16:36	תל אביב
17:35	16:24	חיפה
17:37	16:27	חברון
17:35	16:25	שכם
17:39	16:37	ב"ש

ישע שלנו

במה תורנית אידאולוגית ומעשית לחיזוק אחיזתנו בארץ
| שבט תשע"א | 42 שנים לשחרור ירושלים יש"ע והגולן

ערב לאיון 33 שנים ליישוב שילה: מוטעים ובוגרים



2 אדם ואדמה
יש"עמדה

4 הרב שמחה בונים קאליש
חיבת הארץ

6 תחת תומר דבורה
סיפורו של מקום

על הפרשה בשלח



הרב גבריאל קדוש - ועד מתיישבי גוש קטיף, מכון התורה והארץ

ממשיכים לנטוע, ממשיכים לצמוח

כשנה שעברה). אחר חמישה עשר שבט מתעשר לשנה הבאה" (ר"ה ט"ו ע"ב). מדוע נקבע תאריך זה? מתבאר בירושלמי (ר"ה פ"א ה"ב) שט"ו בשבט הוא מעין "פרשת המים" ביניקת האילן: עד כאן האילן ניזון מימי השנה שעברה מכאן ואילך הוא ניזון ממימי השנה הבאה.

מנהג אכילת פירות א"י:

ט"ו בשבט קיבל משמעות נוספת במשך הדורות כיום מיוחד שראוי להתפלל בו על הפירות ובמיוחד על האתרוג: "ומנהג טוב להולכים בתמים להרבות בפירות בעצם היום הזה ולומר שירות ותשבחות עליהן..." (תיקון ט"ו בשבט). האר"י ז"ל התקין "סדר" מיוחד לט"ו בשבט כיום אכילת פירות, תיקון זה התפשט בקהילות ישראל. בתיקון יש תפילות ואכילת פירות, פסוקים מהתנ"ך, משניות ומאמרי זוהר. ודאי שישנה מעלה באכילת פירות ארץ ישראל בכל השנה כולה כדברי החתם סופר (חולין קמב ע"א):

"ובשבט כיום מצטיין בשלושה תחומים: המצוות התלויות בארץ, מנהג אכילת פירות א"י והנטיעות כסמל לשיבת ציון והחיבור לארץ. שלושה תחומים אלו הנוהגים כיום בט"ו בשבט נרמזו בפירושו של אור החיים בפסוק "וְכִי תֵבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וְנָטַעְתֶּם כָּל עֵץ מֵאֵכֶל וְעַרְלֶתֶם עֵרְלָתוֹ אֶת פְּרִי שְׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֵרְלִים לֹא יֵאָכֵל..." (ויקרא יט): "שלוש מצוות נאמרו כאן: א) ביאת הארץ... ב) לנטוע כל עץ מאכל לשבח הארץ ג) ולנהוג שני ערלה". בכדי לעשות "סדר" בט"ו בשבט נחזור על הראשונות:

מצוות התלויות בארץ:

ט"ו בשבט נזכר במשנה (ר"ה פ"א מ"א) כראש השנה לאילנות לעניין חישוב זמן השנים של הפירות לעניין ערלה ותרומות ומעשרות. השלב הקובע את תחילתה של שנה באילן הוא שלב החנטה כדברי חז"ל: "אילן שחנטו פירותיו קודם חמישה עשר בשבט לשנה שעברה (שנת המעשר

יש"עמדה

בעידן שבו הטכנולוגיה הולכת ומשתלטת על כל חלקה טובה, שבה אפילו גידולים חקלאיים חווה אפשר למצוא בפייסבוק, ורגע לפני שממציאים אפליקציית גידול עציץ באייפון - זה הזמן לחזור אל הראשונות. אל השורשים. אל השתילים הרכים והנטיעות ביערות הקן הקיימת לישראל אשר חגגה לאחרונה 109 שנה, הקן שפעלה לגאולת אדמות ארץ ישראל אשר שהוקמה בימים שבהם הציונות היתה חזון, ומדינה ריבונית עצמאית הייתה בגדר שאיפה רחוקה.

« עמוד 2



הפירות עם הדגל



על המשקל
מוסיפים טעם לחיים
www.alhamishkal.co.il

ערכת ט"ו בשבט
מפירות הארץ

להזמנות:

מוקד ארצי 15-50-599-5
ובכל סניפי רמי לוי-שיווק השיקמה

החל מ-25 ₪!

צילום: דניאל גולד

ארגון "עדאללה" - בנו הרוחני של עפרון החתי לפתוח את כל מכרזי אדמות קק"ל לערבים ויהודים כאחד...

רגע אחד!

- הקרקע לא נרכשה בכסף מלא ע"י אברהם אבינו?
- אדמות עמק יזרעאל, הגליל והנגב לא נרכשו ע"י יהודים מכל רחבי העולם באמצעות 'הקופסא הכחולה'?
- סבי וסבתי, יחד עם בניהם ונכדיהם לא אספו פרוטה לפרוטה ורכשו באמצעות הקרן הקיימת לישראל את אדמות הארץ הזו?

יעקב חזן, ממייסדי השומר הצעיר, תיאר את אדמות קק"ל כ"קודש להתיישבות יהודית", הקדש שכוחו אינו פג במהלך הדורות. אך יורשיו של חזן כבר מתקשים לזכור את שיטת הדונם והעז. גם בנושא הקיימות שזוכה לטיפול של הקרן הקיימת לישראל, מתקיים הציווי לאדם הראשון "לעבדה ולשמרה". קק"ל, מיישם את הציווי הן לאדם הראשון והן לאברהם אבינו, בפעולותיה היומיומיות. תקנות קק"ל נסמכו על דברי הרצל שהעם היהודי לא יהיה רק המייסד של קק"ל, אלא תמיד יהיה בעליו!

נאחל לקרן הקיימת לישראל ביום חגה - ולקראת ראש השנה לאילנות - המשך עשייה מבורכת למען העם היהודי בכלל ולמען ארצנו בפרט. ●

אדם ואדמה

אבל הציוני הראשון לא מסתפק רק באחוזת הקבר, הוא מתחיל במו"מ על מנת לרכוש את "השדה, והמערה אשר בו, וכל העץ אשר בשדה". אברהם רכש את הכל בכסף מלא, כדי שזה לא יהיה רק מקום לקבורת מתים, אלא בעיקר מקום לבניית חיים.

אברהם מייסד את קק"ל ומתחיל ברכישת קרקעות כפי שמגדיר זאת מאוחר יותר הרצל בקונגרס הציוני החמישי בשנת 1901 כ"קניין עד לעם היהודי" ומאז עם ישראל שופך דמים במו"מ עם בעלי קרקעות ושופך דמים גם בשדה הקבר. ופתאום בשנת 2005 תובע

בעוד ימים אחדים יצאו אזרחים רבים ובהם בני נוער וצעירים ויטלו חלק בטקסי נטיעות ברחבי הארץ. מהנגב ועד הגליל, מרמת הגולן ועד פסגות יהודה ושומרון, בשמורות טבע, וביערות הקרן הקיימת לישראל יצינו את ראש השנה לאילנות בחפירה בקרקע, הנחת שתיל רך, כיסוי בעפר טחוח והשקיתו. בעידן שבו הטכנולוגיה הולכת ומשתלטת על כל חלקה טובה, שבה אפילו גידולים חקלאיים חווה אפשר למצוא בפייסבוק, ורגע לפני שממציאים אפליקציית גידול עציץ באיפון - זה הזמן לחזור אל הראשונות. אל השורשים. אל המקומות בהם התהלכו אבות האומה וראו למרחוק, ואל התנועה הציונית ששאבה דוגמה מאברהם אבינו שהתעקש לרכוש את שדה המכפלה בחברון בכסף מלא - ופעלה לגאולת אדמות - באמצעות הקרן הקיימת לישראל. בחרנו השבוע לרגל ט"ו בשבט, ראש השנה לאילנות, להביא את נאומו של ראש מועצת אפרת עודד ריבי, בטקס לציון 109 שנים לקרן קיימת לישראל שהתקיים לאחרונה:

"שישים ושתיים שנה מתהלך אברהם אבינו ברחבי ארץ ישראל, נוטע את אוהלו במקומות שונים אך לא רוכש שום פיסת קרקע! לא בונה בית ולא נוטע עץ, למרות שיש לו את האמצעים לכך. אברהם, לא משקיע את כספו באף פיסת אדמה עד שאשתו - שרה הולכת לעולמה. אז הוא רץ ומבקש מעפרון החתי "תנו לי אחוזת קבר", ובעלי הקרקע נענים לו מיד.



מבט להתיישבות

נוטעים וזוכרים

שחינו בגוש קטיף אבל הצורך בו עלה מאוד מאז שנוצרו בעל כורחן, קהילות חדשות ובמקומות אחרים. השנה ניתן לכך ביטוי מיוחד.

יו"ר וועד מתיישבי גוש קטיף, דורון בן שלומי הוסיף: "מעבר למאמצי של הוועד לקדם את בניית בתי הקבע ושיקומן של הקהילות שנחרבו, אנו פועלים על מנת לשמר את הזיכרון האישי והקולקטיבי של גוש קטיף. יום הנטיעות, בניית מרכז התיעוד והפעלתו של יום גוש קטיף במערכות החינוך הן רק חלק מפעולות אלו. אני מקווה שהציבור יגיע בהמוניו להיפגש, לזכור ולחדד את המסר שהעבירה רוח גוש קטיף". ●

יופעלו תחנות יצירה לילדים ועוד. יער כיסופים נמצא בחלקת יער הסמוכה לקיבוץ כיסופים ולמקום בו התגוררו. חלקת היער חולקה ל-21 יישובים ובכל שנה נוטעים התושבים עצים בחלקה של יישובם. בעתיד גם צפוי להיבנות במקום מגדל תצפית ממנו יוכלו תושבי הגוש לצפות אל המקום בו גרו.

חגית ירון, מארגנת הנטיעות מטעם וועד מתיישבי גוש קטיף, סיפרה כי במסגרת הנטיעות השנה, יוקירו הוועד והמתיישבים את פעילותן של רכזות הקהילה שפועלות במשך השנה בגיבושן של הקהילות החדשות שנוצרו מאז הגירוש: "רכזת הקהילה זהו תפקיד שלא היה קיים בזמן

כדים ונכדות, הורים וסבים וסבתות יגיעו לנטוע עצים יחד תחת הסימן "שלושה דורות בגוש קטיף". חלקת היער חולקה ל-21 יישובים ובכל שנה נוטעים התושבים עצים בחלקה של יישובם.

כמדי שנה, במנהג שהפך למסורת יגיעו ביום רביעי הקרוב, י"ד שבט (19.10) תושבי גוש קטיף לציון את ט"ו בשבט בנטיעות ביער כיסופים. השנה יערכו המפגש והנטיעות בסימן "שלושה דורות" במסגרתו יוזמנו באופן מיוחד משפחות מגוש קטיף שלהן שלושה דורות שגדלו וחיו בגוש. במהלך האירוע שיתחיל בשעה 13:30 יפעל ביער תיאטרון רחוב שיפגיש את הבאים עם דמויות מהווי החיים בגוש קטיף,

(השנה ביום רביעי הקרוב) ומבטאים את המשך הנטיעה והצמיחה של כל הדורות ושל דורנו, דור של גאולה. וכן ממשיך "מכון התורה והארץ" ביום העיון המסורתי בט"ו בשבט (השנה ביום חמישי במכון לב בירושלים). אנו בטוחים שלמרות כריתת העץ הזמנית, כוח החיים שטמון בעץ עמי ישראל, ימשיך להתגלות במהרה ועוד יפרח ויתן פירות, "כימי העץ ימי עמי".

המוציא לאור:

מועצת יש"ע

מועצת היישובים היהודיים
ביהודה ושומרון וחבל עזה

בית הדפוס 111 בעת שאול, ירושלים 95477
טלפון 02-6214999 פקס 02-6516662

www.myesha.org.il

עורך: ישי הולנדר

תמונת שער: מרים-פיגה בוני

פרסום מודעות:

שיראל בלייכר 052-8903906

הפצה:

מקור ראשון - יוסי 052-6070999

עיצוב גרפי: תקוה דגן

הפקה: **יש שחר הפקות** בע"מ

perla@myesha.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות

"אמר להם הקב"ה לישראל אע"פ שתמצאוה מלאה כל טוב, לא תאמרו נשוב ולא נטע, אלא היו זהירים בנטיעה שגא' "ונטעתם כל עץ מאכל", כשם שנכנסתם ומצאתם נטיעות שנטעו אחרים, כך אתם תטעו לבניכם ואל יאמר אדם אני זקן, כמה שנים אני חי, לפיכך לא יבטל האדם מן הנטיעות".

לסיים: בכניסה למוזיאון "מכון התורה והארץ" בכפר דרום ת"ו, עמוד עץ בעל גזע, ענפים ופירות, עץ זה פשט צורה ולבש צורה בתקופות השונות של ההיסטוריה של עמנו, תקופת האבות, תקופת בית ראשון, בית שני, עד שבתקופת הגלות עץ זה נראה גדוע ושרוף. אך בתקופת שיבת ציון שבו לעץ חייו, שב צבעו הירוק, ענפיו ופריחיו.

גם כיום ב"ה אנשי גוש קטיף ממשיכים את חיבת הארץ בנטיעה, צמיחה ובנין. בקרבת המקום שנגדע עץ ההתיישבות, בעיר כיסופים, ממשיכים אנשי גוש קטיף וידידיהם לנטוע בכל שנה בט"ו בשבט

"והנה שבח א"י זבת חלב ודבש, אם שהוא כפשוטו בלי ספק מ"מ זה התואר מורה עוד קדושת הארץ ופירותיו כי הם מולידים קדושה בנפש האוכל אותם ומוסיף אהבה ודבקות בה..." ודווקא בפירותיה של ארץ ישראל כדברי הרב קוק זצ"ל (אורות הקודש ח"ג): "המאכל של ארץ ישראל מקודש בפנימיותו ואינו מגושם כי אם בחיצוניותו. אבל ממאכלי חוץ לארץ יש להזהר, ולפי רוב הציפיה לארץ ישראל מתעלה המאכל שבחוץ לארץ גם כן".

מנהג הנטיעות:

בתקופה של שיבת ישראל לארצו, קיבל ט"ו בשבט משמעות נוספת, לאומית-חקלאית. בשנת תרס"ח (1908) קבעה הסתדרות המורים את ט"ו בשבט כחג הנטיעות לילדים. ערך הנטיעה בארץ ישראל עומד הוא בפני עצמו. התורה צוותה עלינו "וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל" חיבור זה בין שיבת ציון לבין נטיעות נלמד מדברי חז"ל

המוציא לאור:

מועצת יש"ע

מועצת היישובים היהודיים
ביהודה ושומרון וחבל עזה

בית הדפוס 111 בעת שאול, ירושלים 95477
טלפון 02-6214999 פקס 02-6516662

www.myesha.org.il

עורך: ישי הולנדר

תמונת שער: מרים-פיגה בוני

פרסום מודעות:

שיראל בלייכר 052-8903906

הפצה:

מקור ראשון - יוסי 052-6070999

עיצוב גרפי: תקוה דגן

הפקה: **יש שחר הפקות** בע"מ

perla@myesha.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות

קורס שגרירי הסברה



בוא להכיר את כל העובדות המנצחות על מפעל ההתיישבות ביהודה ושומרון!

קורס "שגרירי הסברה" של מפעל ההתיישבות ביו"ש כולל שלושה ימי עיון והסברה מרוכזים על הנושאים המדוברים ביותר בנושא יהודה ושומרון מפי טובי המרצים והמומחים בארץ.

ההשתלמות מיועדת לראשי רשויות, מנכ"לים, מזכירים, דוברים, אנשי הסברה ואישי ציבור המעוניינים להתעדכן במעמד האקטואלי והרלוונטי ביותר של יהודה ושומרון.

ההשתלמות תתקיים בבית הארחה בית וקן, הפסגה 8, ירושלים בתאריכים הבאים:

יום שני, יט' שבט 24/1/2011	
התכנסות והרשמה	15:15-15:45
דני דיין: יו"ר מועצת יש"ע, ברכות	15:45-16:00
פרופ ישראל אומן: "אין ביטחון ללא חזון"	16:00-16:45
איתמר מרכוס: "האם הרשות הפלסטינית מכינה את הפלסטינים לשלום? המסרים של ההנהגה הפלסטינית דרך החינוך התרבות והתקשורת"	17:00-17:45
פרופ' חיים גבירצמן: "סכסוך המים בין ישראל לפלסטינים"	18:00-19:15

יום שלישי, ד' אדר א' 8/2/2011	
התכנסות והרשמה	15:30-16:00
פרופ' משה שרון: "אין עם מי לדבר ואין על מה לדבר"	16:00-16:45
יורם אטינגר: "פצצת זמן דמוגרפית או דחליל דמוגרפי?"	17:00-17:45
יורם אטינגר: "מרחב התמרון של ישראל מול לחץ אמריקאי - מיתוס מול מציאות"	18:00-19:15

יום שני, יז' אדר א' 21/2/2011	
התכנסות והרשמה	15:30-16:00
ד"ר דורי גולד: "גבולות ברי הגנה ובטחון ישראל"	16:00-16:45
פרופ' טליה אינוהרן: "המעמד של ארץ ישראל ויישובה במשפט הבינלאומי"	17:00-17:45
חנניה נחליאל: "סטטוס הקרקעות ביו"ש"	18:00-18:45
קמפיין חדש - פרטים ימסרו בהמשך	19:00-20:00

יועץ אקדמי - פרופ' חיים גבירצמן



הרשמה דרך אתר מועצת יש"ע בכתובת: www.myesha.org.il **בטלפון:** 052-5666947, 02-9709353, 054-2276294 **אמייל:** revital@mesimot.com

עלות: 100 ש"ח לכל המפגשים, 50 ש"ח למפגש אחד.

מנהלת ההסברה מועצת יש"ע בשיתוף "ישראל שלי"



הרב שמחה בונים קאליש - חלק ב'

משה מאירסדורף

"מים מן השמים בארץ ישראל"

פשוט שהתאים לאופיו, ללא שום מותרות ותענוגות. מסביב למבנה הקיף גדר גבוה עם שער ברזל שהיה נעול בדרך כלל ונפתח רק לחסידיו שהרבי היה מאשר להם להיכנס, והגבאי היה הממונה על פתיחת השערים. למרות חזרתו לגולה, נשא בליבו החלטה לשוב לארץ ישראל. אחרי שחזר, הוסיף על עצמו קדושה וזהירות: הוא התנגד נחרצות ללקיחת משרתות ומיניקות נכריות, הקפיד על חסידיו שלא ינהגו כמנהגי הגוים ולא ישנו את מלבושיהם, הקפיד שהלבושים יהיו על טהרת הצניעות יותר מבעבר ונהג מלחמה קשה במשכילים.

לאחר 19 שנים נוספות, בשנת תרס"ו, החליט לחזור לארץ ישראל. אך בשונה מהנסיעה הקודמת, הוא החליט הפעם לנסוע בגפו ולא התיר לאף אחד להתלוות אליו לנסיעתו באמרו כי הרדיפות שהוא סבל בפעם הקודמת מהשלטון הטורקי היה מחמת עין רעה שהזיקה לו מרוב הפרסום הרב שהיה לנסיעתו. ואכן הנסיעה הזאת עברה ללא שום תקלה. המניעה היחידה שהטרידה אותו הייתה מצב בריאותו הרופף והוא פנה בשאלה אל האדמו"ר הגאון ר' אברהם מסוכוטשוב והלה השיב: "אם יוכל להתפרנס בארץ ישראל בלא שיצטרך לחיות מכסף חלוקה - יעלה, ואשר לחסידיו לא חסרים רבים בפולין..."

בתחילה הוא התיישב בירושלים ושהה שם עד לאחר חג הסוכות. ולאחר מכן השתקע בטבריה. בארץ לא רצה לנהוג באדמו"רות, באמרו: "אין גבהות לפני המקום". פעם ביקש מאחד מידידיו שבאו לבקרו כי היה חולה, להושיט לו מים לשתיה הציע לו הידיד למזוג בהם מעט יין. סרב הרב שמחה בונים ואמר: "כתוב למטר השמים תשתה



אהבתו הגדולה לארץ ישראל, הגיעה גם אותו בסופו של דבר, בשנת תרמ"ז, לאחר כתשע עשרה שנה בהן ניהל את חצרו בעיירה וורקא, החליט לעלות לארץ ישראל ולהתיישב בה. בני משפחתו, חסידיו ומעריציו ניסו בכל דרך להניא אותו מלבצע את מחשבתו, אך אהבת ארץ ישראל גברה על כל הלחצים ועלה לארץ ישראל. המונים ליווהו לנמל אודסה משם הוא הפליג לארץ יחד עם אשתו, שלושת בניו הקטנים ושני בנותיו צביה ורחל ושני גבאים. עם הגיעו לארץ הוא התיישב בטבריה. הוויזה שהוא קיבל מהקונסול הטורקי הייתה לשהות של

הרב שמחה בונים קאליש היה אחד מאדמו"רי חסידות וורקא. מכונה גם "האדמו"ר מאטוואצק", על שם העיירה הפולנית אוטבוצק, שבה התגורר תקופה ארוכה במשך חייו. הרב קאליש נולד בשנת תרי"א (1851) בעיירה וורקא שבפולין לרב מרדכי מנחם מנדל קאליש מוורקא. בשנת תרכ"ח, בהיותו כבן שבע עשרה, נפטר אביו. רוב חסידיו אביו דבקו בתלמידו רבי דב בעריש מביאלה, אך חלק מחסידיו אביו דבקו ברבי שמחה בונים הצעיר וקיבלוהו לאדמו"ר, לאחר שקיבל את סמיכת זקן האדמו"רים באותה תקופה רבי יעקב אריה מרדזימין. רבי בונים נענה לבקשתם והמליץ על עצמו את הפסוק: "בן שבע עשרה שנים היה רועה את אחיו".

האדמו"ר נישא לבתו של רבי אליהו הרץ, מחסידי האדמו"ר רבי יחיאל דנציגר מאלכסנדר שהיה גביר גדול, פירנס אותו כך שיוכל ללמוד תורה ללא דאגות פרנסה.

הרב קאליש התבלט בקנאות ללא פשרות. הוא אסר על חסידיו כל סממן של מודרניזציה, ולחם בעוז נגד רוח ההתחדשות. כמו כן הידר במצוות, לדוגמה היה מקפיד להמתין בין אכילת בשר לחלב 24 שעות, וכן ידועות חומרותיו בפסח, כדוגמת הדירה המיוחדת שהייתה לו לימי חג הפסח ובה כל הכלים והרהיטים ואף הבגדים מיוחדים לחג הפסח, ובכל ימות השנה הייתה דירה זו נעולה. כמו כן מסופר עליו שהיה מקפיד מאוד בחומרותיו באפיית המצות, ולמרות הכל הוא היה אוכל מהם רק את ה'כזית' מצה שחייבים לאכול בליל הסדר ותו לא. כמו כן היה אוכל רק משחיטתו של השוחט

"כתוב למטר השמים תשתה מים" - בארץ ישראל שותים מים מן השמים וראה זה פלא - בחו"ל מי גשמים שעומדים זמן רב נעשים עכורים ובארץ ישראל מה שעומדים יותר נעשים צלולים יותר וכן אין לערבבם ולהעכירם ביין..."

מים - בארץ ישראל שותים מים מן השמים וראה זה פלא - בחו"ל מי גשמים שעומדים זמן רב נעשים עכורים ובארץ ישראל מה שעומדים יותר נעשים צלולים יותר וכן אין לערבבם ולהעכירם ביין..." כחודש וחצי לאחר שהגיע לטבריה נפטר בב' בשבט תרס"ז (1907), ונטמן בחלקת תלמידי הבעש"ט בבית הקברות בטבריה ליד קברו של חלוץ העלייה החסיידית הראשונה, מנחם מנדל מוויטבסק. אחרי מלחמת העולם הראשונה התארגנה קבוצה של חסידיו אחיו, האדמו"ר ר' שמעון מסקרנביץ ובראשם ר' יצחק גרשטקורן ז"ל ועלו וייסדו את המושב בני ברק שהפכה עם הימים לעיר ואם בישראל. בספר זיכרונותיו על בני ברק כותב הנ"ל: "עלייתו (של ר' שמחה בנים מקאליש מ.מ.) לארץ ישראל עוררה נעגועים וכסופים שמורים בליבו, ובטוחני בדבר, שאורו וחומו של ניצוץ חיבת הארץ, שהיה ללהב אחר כך, נפח ושלבה בקרבי האדמו"ר ר' שמחה בונים מקאליש זצ"ל בשעתו".

שלושים יום בלבד. עם הגיעו לנמל יפו הוא הצליח להשיג מהשלטון הטורקי ויזה לשלושה חודשים נוספים, אך מושל טבריה שזיהה שהוא אינו מתושבי הארץ אלא תייר מחו"ל פסל לו את תעודותיו ועצרו. רק לאחר מאמצים מרובים והרבה שוחד ששיחדו נכבדי טבריה את מושל העיר ושר המשטרה המקומי הוא שוחרר לפרק זמן זה אחר כשלושה חודשים גורש על ידי השלטון הטורקי חזרה לפולין. הרב קאליש חזר לפולין, שם חיכו לו המוני חסידיו ומעריציו ברגשות מעורבים. מצד אחד הם שמחו שרובם חזר לארצם, אך מאידך הצטערו והזדהו עם סבלו ועצרו. עם חזרתו עבר להתגורר בעיירת הקיט אוטבובצק, שם קנו עבורו חסידיו חוילה ענקית, אשר שימשה לחצרו. המבנה כלל בית מדרש גדול ורחב ידיים, ביתו הפרטי, חצר נאה וגדול, ועוד חדרים מיוחדים ע"פ הזמנה מיוחדת ממנו, כגון: מטבח בשרי, מטבח חלבי, קומה מיוחדת לימי הפסח ועוד. בית זה למרות היותו גדול ורחב ידיים התאפיין בריהוט

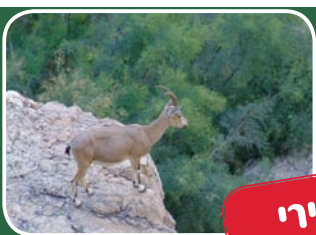
המיוחד שלו, ובכל מקום שהוא נסע - הוא נטל עמו את השוחט שלו וכן את כל כלי אכילתו, וכן ציווה על השוחט לבדוק את סכיניו לפני כל שחיטה, מלבד הבדיקה שחייבים לבדוק כל יום. דקדוקיו הרבים נעשו מתוך חיבוב המצוה, והכל נעשה אצלו מתוך 'שמחה של מצוה'.

לרבי שמחה בונים היו קשרי ידידות ענפים מאוד בהם האדמו"ר מסוכוטשוב בעל האבני נזר, האדמו"ר מגור בעל השפת אמת, הגאון מקוטנא רבי ישראל יהושע טרונק, בן דודו האדמו"ר רבי מנחם מאמשינוב והאדמו"ר מביאלה בעל ה'דברי בינה'. הרב שמחה בונים מקאליש היה פעיל מאוד למען ארץ ישראל. הוא תמך במאמציו של הרח"א ואקס להפיץ את אתרוגיו ארץ ישראל בתפוצות, לא רק בשל היותם ודאי כשרים אלא גם שעל ידם יתמכו ביישוב בארץ ישראל. כאשר הגיעה לפולין הידיעה על זעקת הרעב בארץ בשנת ה'בצורת תר"מ, שלח תפוחי אדמה ושאר מיני מזון בשביל אנשי היישוב.



"סיפר מנהיג המזרחי ר' זאב גולד שכאשר התכבד הרב קוק, לטעת נטיעה ראשונה בחגיגת מטעים בהוד השרון, כשקם והלך לנטוע, התרגש מאד, עיניו זלגו דמעות ופניו היו כלפיד אש, כשהגישו לו את המעדר סירב לקחתו, התכופף ובידיו טיפל ברגבי האדמה, כשכולו נתון ברעדת קודש. שאלו אותו אחר כך מדוע הרב כל כך התרגש? השיב הרב: "נטיעת עץ פרי בארץ ישראל אינה סתם נטיעה, היא התדבקות במידותיו של הקב"ה שאף הוא התעסק במטע תחילה".

(מועדי ראיה רכ"ב).



מחירי
מבצע



מעלה חבר יישוב גורני בגליל

הבית: 94 מ"ר + 56 מ"ר מעטפת חד משפחתי על חצי דונם, 4 חדרים
המיקום: 8 דקות מקרית ארבע



www.amana.co.il

הראל 052-5665993 • מרכז מידע אמנה: 1-800-260-240

הפנאי שלך

חג! גליון שבט!

הרבנית נעמי שפירא על מגורים בקרבת ההורים
כיצד מחסור באומגה 3 מסייע במצוות 'שכחה' ו'פאה'?
מיהו מתושלח, ואיך הוא מתקשר לט"ו בשבט?
מה מציעה אפרת רזאל לבעלות כישרון?
ושאלת השאלות: חיתולים, את זורקת או מכבסת?

מתכונים 🍳 אמן החודש 🌿 פעילות גופנית 🏃
יצירה 🎨 טיפים 📖 המלצת ספרים 📚
ושני סיפורים - אחד בשבילך, אחד לילדיך.

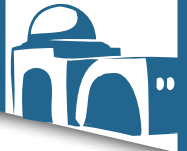
להזמנת מנויים 077-4009570





החברה להגנת הטבע
בית ספר שדה עפרה
אסף גאל-דור

סיפורו של מקום



תוכנית השתלמויות תשע"א

לובן השקד

השתלמות לזכר אחיקם עמיחי ז"ל
סיור בוטני שבו נלמד על פריחתו המוקדמת של השקד
בהדרכת עמוס סבח - ביולוג רשות הטבע והגנים מחוז
יהודה ושומרון
ב' שבט 7.11.11



בשבילי ארץ התנ"ך

2 סיורים בהדרכת חיליק אברג'ל

- מסורות וסיפורים בבקעת יריחו -
ל' שבט 4.2.11
- "על זמן שאול" - נלמד על הקשר בין שמואל לשאול
ו' אדר א' 11.2.11

בעקבות הנודדים

כיצד מתבצעת נדידת הציפורים? איך צופים בציפורים?
וכיצד יכולות הציפורים להשפיע על חיי האדם?
בהדרכת ד"ר אדיב גל
י' אדר ב' 18.3.11



פסח - שומרונים

הכרת השומרונים, מוצאם ואמונתם
בהדרכת אבנח. ארליך (זאבו)
כ"ה ניסן 29.4.11

בעקבות תוכנית אלון

בעקבות דמותו של יגאל אלון על דרך אלון
בהדרכת ארז קמה ויהודית בדש
כ"ג ניסן 27.5.11

בעקבות "מבצע שמואל"

בעקבות סיפורם המרתק של היישובים עטרת ונווה
יעקב אשר היו חלק מראשית ההתיישבות בצפון
ירושלים

בהדרכת ד"ר יוסי שפנייר

ט"ז סיוון 17.6.11

קמפוס להכרת אזור ירושלים

קמפוס מרתק במהלכו נערוך הכרות מעמיקה עם הרקע
הגיאוגרפי, הפיסי, הביולוגי וההיסטורי של ירושלים, יחד
עם הכרת מסלולי הטיול בו. במהלך הקמפוס יושם דגש
על עיבוד הידע הנרכש לצורכי ההדרכה
הקמפוס מוכר לתוספת אזור "ירושלים" לתעודת
מדריך טיולים למערכת החינוך.

בהדרכת: משה חרמץ, אוריאל פיינרמן, תמר הירדני,
גבי סרור ועוד

תאריכי הקמפוס: ט' טבת - כ"ד טבת
16.12.10-31.12.10

תחת תזמר דבורה

**"וְדְבֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה ..."
"הִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תְּמָר"
דְּבֹרָה בֵּין הָרְמָה וּבֵין
בֵּית אֵל בְּהַר אֶפְרַיִם. וַיַּעֲלֶה
אֵלֶיהָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִמְשָׁפֵט"**
(שופטים ד, א-ב).

לימוד פרשיות תנ"כיות מאפשר לנו לא
פעם להניח את הפסוקים במקומם
בשדה ובאתר בו התרחשו אירועים
היסטוריים ולפסוע בדרכים בהם דרכו
דמויות תנכיות אשר מהם אנו לומדים וסופגים
את ערכי חיינו.

בהפסדת פרשת בשלח (למנהג האשכנזים)
אנו למדים על פועלה של דבורה הנביאה אשר
פעלה בנחלת שבט אפרים. מתוך הפסוק
בראש המאמר אנו יכולים ללמוד שתי נקודות
חשובות המקשרות אותנו לשטח בו התרחשו
אירועי ספר שופטים.

נקודה ראשונה - דבורה הנביאה שופטת
את כל ישראל אנשים באים אליה להישפט
מכל קצוות הארץ ועל כן דבורה צריכה לשבת
במקום מרכזי בארץ על מנת שלאנשים יהיה
נח להגיע אליה. דבורה יושבת בין הרמה לבין
בית אל. כיום מזהים את מיקומה של הרמה
בכפר א-רם שנמצא דרומית לרמאללה ליד
עטרות. בית אל המקראית נמצאת ככל הנראה
בכפר ביתין הנמצא מזרחית לשוב בית אל של
ימינו. גם בית אל וגם הרמה יושבים על קו
פרשת המים הארצי.

קו פרשת המים אינו חוצה ערוצי נחלים
אלא עובר במקומות הגבוהים ברכסי
ההרים. לאורך כל ההיסטוריה
ישבה דרך מרכזית בארץ ישראל
על קו פרשת המים הארצי, היא
הנקראת דרך גב ההר. הדרך
עוברת דווקא על קו פרשת
המים בגלל ההיגיון הטופוגרפי
וכך נוצרת עליו דרך יחסית מתונה
בלי הרבה עליות וירידות בעלת נוחות
מרבית להולכיכם בה.

דרך גב ההר חוצה את ארץ ישראל מדרום
לצפון מאזור באר שבע בדרום עד לאזור ג'נין
שבצפון. סביב דרך גב ההר ולאורכה נבנו
הערים המרכזיות של ארץ ישראל כדוגמת
חברון, ירושלים ושכם. דרך זו בעלת חשיבות
היסטורית ופוליטית ועל כן מלחמות ומאבקים
רבים מהנת העתיקה ועד ימינו סבבו סביב
דרך זו, במטרה לשלוט בציר ראשי בעל
משמעות כלל מרחבית.

נקודה שניה הנלמדת מתוך מהפסוק הנ"ל
הינה מורכבת מעט ובה עסקו טובי חוקרי ארץ
ישראל - גבולות נחלות שבטי ישראל ובפרט
שבט אפרים.

דבורה הנביאה יושבת "בין הרמה ובין בית
אל בהר אפרים". ידוע כי בחלוקת הארץ
לנחלות על ידי יהושע הרמה ובית אל מוזכרות

בשטח נחלת שבט בנימין ולא בנחלת שבט
אפרים כפי שכתוב בפסוקנו. סתירה זו נראית
במספר מקורות נוספים בתנ"ך.

בספר שמואל מוזכר שבע בן בכירי שמערער
את סמכותו המלכותית של דוד המלך, הוא
מוצג בתור "שבע בן בכירי איש ימיני" כלומר
משבט בנימין ובהמשך הוא מוזכר בתור "איש
מהר אפרים שבע בן בכירי שמו", שוב אותה
סתירה מובהקת על היחס בין נחלת אפרים
ובנימין. בסיפור פילגש בגבעה מסופר על האיש
הזקן שמארח את הפילגש. על האיש הזקן
נאמר "והאיש מהר אפרים והוא גר בגבעה
ואנשי המקום בני ימיני" כלומר, האיש גר בגבעה
שנמצאת בהר אפרים ובני בנימין יושבים שם.
(כיום מזוהה הגבעה בתור גבעת שאול בתל
אל פול על יד פסגת זאב). על פי חלוקת הארץ
לנחלות הגבעה נמצאת בשטחו של שבט בנימין
אך כתוב שהמקום נמצא בהר אפרים.

מחוסר הבהירות ביחס בין נחלות בנימין
ואפרים לאזכוריהם במקומות רבים בתנ"ך ניתן
ליצור הבחנה בין "הר אפרים" ו"נחלת אפרים".
הר אפרים הוא מושג גיאוגרפי פיזי של רכס
הרים שרובו נמצא בנחלת שבט אפרים ולכן
שמו הר אפרים, אבל הוא גולש גם לנחלת
שבט בנימין. לעומת "הר אפרים", גבולות
נחלת שבט אפרים אינם גבולות פיזיים אלא
גבולות מנהליים שמתוארים בחלוקת הארץ.
על כן כשמוזכרת דבורה שיושבת "בין הרמה
ובין בית אל בהר אפרים" היא אינה נמצאת
בנחלת אפרים אלא בחלקו של הר אפרים
(הדרומי) שנמצא בנחלת בנימין.

כאשר אנו פוסעים באותם
מקומות חשובים
כ"כ לזהותנו
היהודית עולם
התנ"ך וערכיו
מקבלים
משמעות
עמוקה
הרבה יותר.
אותה נביאה
מופלאה
אשר יחד עם
השופט ברק בן
אבינועם הובילה את עם
ישראל לעצמאות מדינית חיתתה
במקומות שבהם זכינו לשוב
ולדרוך לאחר אלפי שנים של
גלות - נשמח לראותכם איתנו
לאותה חוויה מיוחדת!

**לטיולים בבנימין, שומרון
ובקעת הירדן - בית ספר שדה
עפרה - 02-9975516**



**יש לך עניין במשימה חינוכית ערכית ובעלת משמעות?
מחפש/ת שירות מאתגר?**

**אם כן מקומך איתנו! בית ספר שדה עפרה עוסק בחינוך לידיעת ואהבת
הארץ באזורי בנימין, שומרון, בקעת הירדן וירושלים. בואי, ואולי תוכלי גם את
להרוויח שרות עם משמעות, שנה של סיפוק ולמידה של חבל ארץ לא נודעת.
לפרטים נוספים 02-9975516, ofra@spni.org.il**

ילדים שלנו



שלום ילדים יקרים!

מה שעליכם לעשות הוא לזהות את הדמות
המפורסמת מעם ישראל ולשלוח את הפתרון

לפקס 02-6516662

או למייל ita@myesha.org.il

בהצלחה רבה!

פתרון החידה הקודמת: זרח ורהפטיג.

שמות הילדים הזוכים: אהרן ועלומית, נופי פרט, יוגב ויוסי חדד, אורנית
אורי זרח מימון, לוד.



זהה את הדמות



פנימה

י/א 3/א פה 3/א

בין הכותבות:

הרבנית צביה אליהו
רות עזריה
תמר סרוך
רבקי גולדפינגר
שרי גלסנר
טליה שפר
יעל כורסיה
עדה גיל
יעל זלץ
ד"ר חנה קטן
ד"ר ברוך כהנא
הרבנית ימימה מזרחי
הרבנית רות בנימין

הרבנית, הרבנית, הרבנית



חיכינו לזה - בסוף זה קורה

החל מהחודש, מוסף הנשים 'פנימה'
יוצא לאור כמגזין חודשי, ייחודי, מהודר ועשיר

100 עמודים עשירים בתוכן איכותי

כתבות, טורים אישיים, מוסף מיוחד לעיצוב הבית, אופנה, יצירה לאמהות וילדים ועוד
מדורים רבים: חינוך, בריאות, פוריות, תזונה, ארגון הבית, חשיבה חיובית

פנימה. מקום לכל
להצטרפות: 02-6646001



עבודה עברית

מועצת יש"ע אירחה בסוף השבוע סיור מיוחד ביהודה ושומרון של מזכ"ל מפלגת העבודה, חיליק בר, אליו התלוו חברי מטה המפלגה ויועצי שרים וח"כים.

חיליק בר - מזכ"ל מפלגת העבודה, התרשם עמוקות מהסיוור ומהמפגש ואמר: "יהודה ושומרון זוארץ אבותינו והתנ"ך, ומפלגת העבודה ואנשיה אינם מנותקים ממה שחבל ארץ



זה מייצג היסטוריות ודתיות. חובה על כולנו לשמור על מורשת האבות והאמהות ולהעבירה מדור לדור. מפלגת העבודה היסטורית שייכת למרכז המפה ולא לשמאל הקיצוני, ועלנו וליישם דרך של שמאל חברתי עם השקפות מרכזיות בתחומי השלום והביטחון. אנו קרובים יותר אל אנשי ההתיישבות כאן מאשר אל השמאל הקיצוני."

בר הוסיף: "המפעל שבנה ביש"ע היו מפעל חשוב ומעורר התפעלות אשר רובו נבנה ותמך על ידי תנועת העבודה ובציווי מנהיגיה. אל ילמדו אותנו בימין מהי ציונות ומהו ערך ההתיישבות. אנשי יש"ע הם חלק חשוב ומרכזי במדינת ישראל ובעם היהודי ועלנו להילחם בבורות וללמוד ולהכיר זה את זה על מנת למנוע קרע בעם - כולנו אחים. בימי שלום או הסדר מדיני שגיע בע"ה, ולאחר שיוסדר סופית הסיכסוך על הקרקע ביש"ע, עם או בלי צורך לוותר או למסור שטחים, על מדינת ישראל להשקיע רבות בפיתוח תשתיות באזור ולקרב למרכז, מנטלית ותשתיתית."

יו"ר מועצת יש"ע דני דיין בירך את מזכ"ל מפלגת העבודה ומשתתפי הסיור על בואם, וציין כי "גם כשיש חילוקי דעות והשקפות שונות היכולת לדבר והצורך להכיר חיוניים, ובמיוחד בתקופות מאתגרות."

דיין הוסיף ואמר כי "אנו רואים עצמנו לא רק כממשיכי דרכה של ההתיישבות העובדת שקבעה במקרים רבים את גבולות המדינה, אלא במובנים רבים אף כתלמידיה."

הסיור הודרך על ידי יגאל דילמוני - סמנכ"ל מועצת יש"ע במסגרת תוכנית הסיוורים - הגיע הזמן שנקר. הסיור התחיל באזור התעשייה ברקן בפגישה עם גרשון מסיקה ראש המועצה האזורית שומרון. בהמשך ביקרה הפמלייה ביישוב עלי ובשכונת היובל שם נפגשו עם אבי רואה, ראש המועצה האזורית מטה בנימין וקובי אליזר יו"ר הוועד המקומי. הסיור המשיך לאתר תל שילה בסיור בממצאים הארכיאולוגיים מהמורשת היהודית בעיר שילה - בירת ישראל בימי התנ"ך במשך 400 שנה. בשילה נפגשו עם חיליק ומשתתפי הסיור עם דני דיין ויו"ר מועצת יש"ע, אשר שיבח אותם על הביקור והרצון להתחבר להתיישבות ולהכיר את התושבים במסגרת פרויקט הסיוורים

של מנהלת ההסברה במועצת יש"ע. באלון מורה ערכו חיליק והמשתתפים תצפית מהר כביר יחד עם יו"ר ועד מתיישבי שומרון בני קצובר והתרשמו עמוקות מהנוף, המורשת והרוח ההתיישבותית הגדולה ואף הצטלמו על רקע הנוף עם שלט גדול הנושא את לוגו המפלגה. הסיור נחתם בביקור במרכז האוניברסיטאי באריאל ובפיתוחים הטכנולוגיים המרשימים בליווי פרופ' יאיר שפירא, דקאן הפקולטה למדעי הבריאות, וביקור במאיץ חלקיקים, עם פרופ' יוסי פנחסי, דקאן הפקולטה להנדסה ופרופ' אשר הלום.

הוקרה והצדעה בשילה

ערב ייחודי לציון 33 שנים ליסודה של שילה וכהוקרה לרוכשי בתי אמנה התקיים השבוע ביישוב.

כמו באזורים רבים ביו"ש, כך גם שילה נתברכה ב"ברכת ההקפאה" אשר הניבה פרויקטים חדשים וגל רחב היקף של רכישות בתים. בימים אלו ממשי, הולכות ונשלמות בשילה בנייתן של 70 יחידות דיור - הן דירות צמודות קרקע והן בנייה רוויה מדורגת, וחלקן כבר מכורות אף בטרם הושלמה בנייתן.

באירוע השבוע, ציינו בשילה ג"ל שנים להקמת היישוב, ובאופן ראוי ומכובד החליטו לציון בשילה גם את "גל" רכישות הבתים. האירוע נפתח בברכת ראש המועצה אבי רואה, מזכ"ל אמנה זאב חבר, ורב היישוב הרב אלחנן בן נון. כל משפחה חדשה קיבלה שי - עץ משבעת המינים, וזאת כדי לסמל את האחידה בקרקע ע"י שתילת שורשים איתנים. לאחר הקרנת סרט שסקר את התפתחות היישוב בשנים האחרונות החל החלק האומנותי בו התארח המתופף המיתולוגי, ארליה קמינקא, אשר גיבש תזמורת כלי הקשה ע"י 40 מתושבי היישוב, ממבוגרים ועד בני נוער. גיבוש קהילת שילה לכדי תזמורת אחת רבת-גונית - בעזרת ניצוח מקצועי - הניבה תוצאות הרמוניות מרשימות ביותר...

כל טו"ב הארץ

פירות ארץ ישראל הנאכלים בט"ו בשבט, נשאו בעבר אל יהודי הגולה מניחוחה ומאהבתה של ארץ חמדה. מששבנו לארצנו, דומה היה, שהחיבור לארץ הוא דבר פשוט, וכך מבלי משים הפך ט"ו בשבט ליום של 'נשנוש' פירות יבשים מחו"ל.

כידוע, למחוזות הקדומים של ההיסטוריה היהודית - הרי יהודה ושומרון, יש כוח מרפא לשכחה הזמנית של ארצנו הקדושה והתרבות היהודית המקורית. וכך, גם בהקשר של ט"ו בשבט, קמו שני אנשי מצפה יריחו שבחבל בנימין - הרב נתנאל יוסיפון (כיום - בגרעין בנתניה) ומיכאל אדרי, והשיבו לחג את החיבור לארץ.

השניים ייסדו לפני כ-3 שנים את חברת "ט"ו הארץ" המושתתת על עבודה עברית, ומשווקת ערכת פירות יבשים על טהרת החקלאות היהודית בארץ. בערכה - פירות משובחים קלופים ומוכנים לאכילה.

בנוסף - לערכה מצורפת חוברת מיוחדת ובה - סדר ט"ו בשבט, סיפורים ומהלך נפשי עמוק, שמאפשרת לכולנו להתחבר מכלל החג לארצנו ופירותיה. להזמנות: 0502060357.

www.tuv-haaretz.co.il

ריכוז של רכזות

הכנס הראשון לרכזי הקהילות ביש"ע, נערך השבוע ביום ב' במלון לאונרדו ביחשלים בהשתתפות 2000 רכזות קהילה ועובדים קהילתיים יחד עם ראשי מועצות ומחלקות חינוך מיש"ע.

ריכוז קהילה הוא אחד התחומים שהתחדש והתפתח בשנים האחרונות ביש"ע מתוך הבנה כי יישוב חזק ויציב הוא יישוב בו יש קהילה שמחה, פעילה, ולשם פנו מועצות ביהודה ושומרון ליישובים וסייעו להם למנות רכזי ורכזות קהילה - אשר אמונים על קידום היישוב והקהילה בנושאים מגוונים.

השנה לראשונה הוזמנו כל רכזי הקהילות במועצות האזוריות ביש"ע לכנס, במטרה לשים את הקהילה במרכז השיח, לחזק את העוסקים במלאכה החשובה האניסופית, ולהתמקצע בתחום זה ממרצים שונים ומלמדת עמיתים.

מלבד רכזי הקהילה שגדשו את האולם, הגיעו נציגי מחלקות חינוך, חברה וקהילה מהמועצות האזוריות, וכן נציגי קהילות מקומיות ביש"ע.

בפתיחת הכנס בירך דני דיין - יו"ר מועצת יש"ע את הנוכחים ואמר "אין דומה עבודתן של רכזות הקהילה ביש"ע לאזורים אחרים, כאן מלבד התפקיד של טיפוח חברה בריאה וקהילה איכותית נוסף מימד של שליחות רחבה יותר, יעוד לאומי של התיישבות וחיבור לחברה הישראלית. תפקידן להעצים את הקהילה על מנת לממש יעוד זה."

בהמשך נערך פאנל רחב ולא שיגרתי בהשתתפות ראשי הרשויות: אבי רואה - ראש מוא"ז מטה בנימין, גרשון מסיקה - ראש מוא"ז שומרון, צביקי בר חי - ראש מוא"ז הר חברון, דוד אלחיאני - ראש מוא"ז בקעת הירדן, יאיר וולף - סגן ראש מוא"ז גוש עציון אותו הנחה דר' שן יוסף.

ראשי המועצות דיברו על חשיבות תפקידה של רכזת הקהילה, האתגרים המשמעותיים העומדים בפניה, השליחות והערך בריכוז קהילה בתקופה זו ובכלל, ודרכי שיתוף הפעולה עם היישובים והמועצות. בראייתם הם רואים את תחום הקהילה כשותף בתכנון וביצוע גם של התחומים הפזיים כגון פיתוח היישוב, שכונות חדשות וטיפול בתשתיות.

לאחר הפאנל הועברה הרצאה מרתקת על ידי ד"ר רותי דידוביץ, מתכננת ערים על 'חשיבה מחוץ לקופסה', שימוש במאפיינים של היישוב שלנו, בחשיבה מקורית ויצירתית לקידומו. למידה משותפת סביב שולחנות עגולים, ללמידת עמיתים בהנחיית לאורה טושינסקי, בה דנו מבחר נושאים המעסיקים רכזת קהילה, כיווני חשיבה ורעיונות לפעולה.

בסיום היום הוצגו קטעי אימפרוביזציה קצרים ומחויכים בהנחיית איציק סידוף, שנתנו מראה מצחיקים - לפעמים עד דמעות, למורכבות תפקידה של רכזת הקהילה.

משתתפי הכנס קיבלו דיסק המאגד כ-100 פרויקטים קהילתיים שנאספו מיישובי המועצות ביש"ע, כדי לאפשר המשך למידה והפריה הדדית.

הכנס הסתיים בתחושה של עוצמה חברתית גדולה המתרחשת יום יום ביישובי יש"ע, ומכל עבר נשמעו ברכות על היוזמה החשובה, ובקשה להפוך את הכנס למסורת בשנים הבאות.

מארגני הכנס הביעו סיפוק רב מההשתתפות הגדולה של כל רכזות הקהילה ובעלי התפקידים החברתיים מכל רחבי יש"ע ואמרו כי יחד עם בניית בתים והרחבת יישובים, הכנס הראה כי יש לתת דגש רב בפיתוח וביסוס הקהילות והחברה האנושית ביישובי יש"ע.

את הכנס ארגן צוות הגיו ממועצות האזוריות ומהמתנסים: בנימין, גוש עציון, גוש קטיף, הר חברון והשומרון, בניצוחן של המועצות מטה בנימין והר חברון, בסיוע מועצת יש"ע, החטיבה להתיישבות, ומפעם מעלה אדומים.